

Natuurinclusief boeren, kan dat?

Natuurinclusieve landbouw: duurzame landbouw als motor voor biodiversiteit

16 december 2016, Theo Vogelzang

Recente ontwikkelingen

■ Natuurbeheer

- Afname subsidies
- Focus op effectiviteit
- Collectieven aan de slag

■ Maatschappelijke ontwikkelingen

- Biodiversiteit belangrijker voor consument en industrie
- Aandacht voor natuurinclusieve landbouw

■ Melkveehouderij

- Melkquotum weg /schaalvergroting
- Fosfaatrechten geïntroduceerd

Natuurinclusieve landbouw = stimuleren biodiversiteit

- Gaat om economisch rendabel landbouwsysteem en optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen
- Kan generiek op het bedrijf
  - Ecologische landbouw, Boeren voor Natuur, Natuurbedrijven, Kringlooplandbouw
- Of partieel
  - Randenbeheer
  - Mozaïekbeheer
  - Inpassing natuurgras in rantsoen

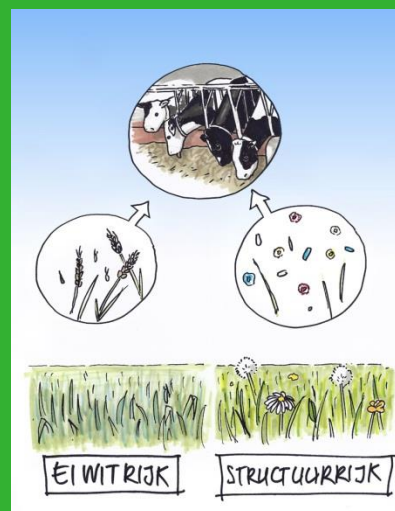
Bedrijfsniveau

- High-tech nestbescherming
  - Locatie digitaal vastleggen
  - GPS-gestuurd nesten redden
  - Pullen herkennen en redden

- Extensivering i.c.m. intensivering
  - Slechtste grond landbouw = beste grond voor natuur
  - Biomassa telen

Bedrijf (inpassing natuurgras)

- Natuurgras = extra ruwvoer
  - 17% inpasbaar
  - Lagere kosten
  - Betere diergezondheid
  - Maatwerk rantsoen

Hoe innoveren voor natuurinclusieve landbouw?

- Innovaties op bedrijfsniveau
  - Bedrijfsvoering
  - Financiering
- Institutioneel niveau
  - Samenwerking tussen bedrijven en met tbo's
  - Korte ketens
- Innovaties op beleidsniveau
  - Vergroening GLB
  - Collectieven

Innovaties op bedrijfsniveau

- Gebruik andere veerassen (o.a. Blaarkop)
- Gebruik andere grassoorten
- Nieuwe financieringsvormen (o.a. Boeren voor Natuur)
- Opzet natuurbedrijven (o.a. Hoeve Stein in Oukoop)
  - Vereniging van Natuurboeren (gecertificeerd)
  - Afspraken met tbo's over beheer grond tbo's
- Ecosysteemdiensten aanbieden
  - Groene/blauwe diensten

Innovaties op institutioneel niveau

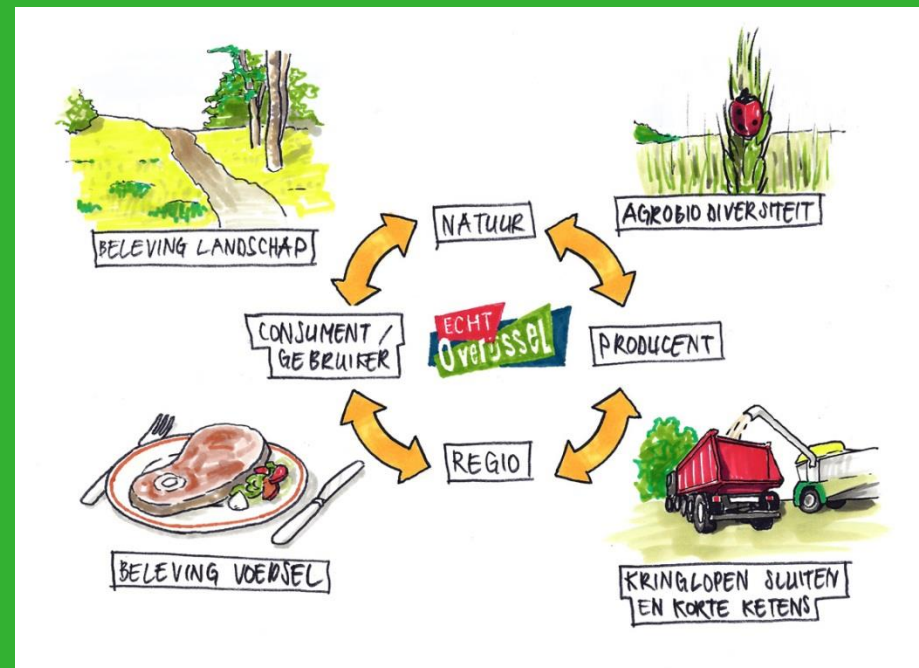
- Samenwerking en afstemming tussen bedrijven (bijvoorbeeld bij mozaïekbeheer)
- Oprichting natuurcoöperaties (o.a. Krimpenerwaard)
- Samenwerking/afstemming met tbo's (gebiedsgericht, zie bijvoorbeeld Polderplan Weids Bloemendaal)
- Versterking biodiversiteit via korte ketens
  - Streekprodukten
  - Vermarkting biodiversiteit (zie o.a. CONO)
- Gebiedsgerichte aanpak

Korte ketens (verwaardiging natuur-inclusieve landbouw)

- Lokaal/regionaal
  - Hoge marge
  - Hoge logistieke kosten
  - Beleving vermarkten
  - Kringlopen sluiten
  - Kleine markt

Gebiedsaanpak

■ Landgoed schaal

- 4 à 5 ondernemers
- Onderneming
- Projectontwikkeling

■ Regio schaal

- >30 ondernemers + burgers
- Vereniging / Stichting
- Groen / blauwe diensten

Innovaties overheidsbeleid

- Herziening van het GLB
  - Vergroening koppelen aan inkomenstoeslagen (verplichte extensivering)
  - Rol collectieven versterken
- Ecosysteemdiensten
  - Baten natuur inzichtelijk maken en vermarkten
  - Link tussen natuur/biodiversiteit, landschap, bodem en water signaleren en belonen
  - Overheid of markt als klant?
- Aanpassing regelgeving
  - Regionale flexibiliteit?

Wat betekent dit in de praktijk

- Samenwerking met collectieven en tbo's (natuurcoalities)
- Co-creatie in beheer en monitoring
- Proefprojecten opzetten inzake natuurinclusieve landbouw
- Cultuurverandering
- Anders durven denken
- Uiteindelijk: meer succes in het weidevogelbeheer!

